

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

YİRMİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ BESTECİLERİNDEN
GERALD FİNZİ, GORDON JACOP VE
MALCOLM ARNOLD'UN ÖNE ÇIKAN KLARNETLİ
YAPITLARININ MÜZİKAL VE SOSYOKÜLTÜREL
AÇIDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS ESER METNİ

Yiğit Şahan YÜKSEL

Müzik Anasanat Dalı

Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ebru Mine SONAKIN ÇELİKER

MAYIS 2023

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

YİRMİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ BESTECİLERİNDEN
GERALD FİNZİ, GORDON JACOP VE
MALCOLM ARNOLD'UN ÖNE ÇIKAN KLARNETLİ
YAPITLARININ MÜZİKAL VE SOSYOKÜLTÜREL
AÇIDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS ESER METNİ

Yiğit Şahan YÜKSEL

Müzik Anasanat Dalı

Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Ebru Mine SONAKIN ÇELİKER

MAYIS 2023

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü tez yazım kılavuzuna uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel etik kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ücret karşılığı başka kişilere yazdırmadığımı (dikte etme dışında), uygulamalarımı yaptırmadığımı,
- ve bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversite veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

Yiğit Şahan YÜKSEL

ÖNSÖZ

Bu eser metni çalışmasında klasik müziğin yirminci yüzyıl İngiltere'sindeki değişimi ve gelişimiyle birlikte, İngiliz bestecilerden Gordon Jacob, Gerald Finzi ve Marcolm Arnold'un klarnetli yapıtlarının bu değişim ve gelişim yönünden nasıl etkilendiği ele alınmıştır.

Yirminci yüzyılda meydana gelen iki dünya savaşının genel olarak İngiltere'ye ve özel olarak bestecilerin yaşamları ve müzik alanında ilerleyişlerine olan etkileri eser metninde kronolojik olarak ele alınmıştır.

Her bestecinin bir tane klarnetli yapıtı ele alınmış, eserin tarihinden, içerdiği tema ve fikirlerden bahsedilip yapıtların müzikal analizleri yapılmıştır.

Eser metni çalışmamda, bana daima yardımcı olan Dr. Öğr. Üyesi Ebru Mine Sonakın Çeliker'e ve desteklerini her zaman hissettiğim değerli annem ve babama teşekkürlerimi sunarım.

Mayıs 2023

Yiğit Şahan Yüksel

YIRMİNCİ YÜZYIL İNGİLİZ BESTECİLERİNDEN GERALD FİNZİ, GORDON JACOP VE MALCOLM ARNOLD'UN ÖNE ÇIKAN KLARNETLİ YAPITLARININ MÜZİKAL VE SOSYOKÜLTÜREL AÇIDAN İNCELENMESİ

ÖZET

Sanatın diğer dallarında olduğu gibi müzikte de, üretilen eser ile sanatçının fikirleri ve duyguları büyük bir etkileşim içerisinde. Zihinde iz bırakan en küçük olay dahi, sanatçının eserinde kendine bir yer bulma şansına sahiptir. Bu nedenle sanatçının yaşamı boyunca deneyimledikleri, sanat eseri açısından öneme sahiptir.

Metin çalışmasında yer alan İngiliz bestecilerin üçü de savaşın ve bazı diğer toplumsal olayların etkilerine yakından maruz kalmıştır. Savaşta hem cephe gerisinde hem de bizzat cephede yer almışlardır. Bunun gibi olaylar sonucu bestecilerin nasıl etkilendikleri metin içerisinde görülebilir.

İngiltere'nin dünya savaşları esnasındaki genel durumu ve yirminci yüzyıl boyunca İngiltere'de yaşanan önemli politik ve sosyolojik değişimler eser metinde yer almaktadır. Bununla beraber dünya savaşlarının farklı ülkelerde klasik müzik üzerinde yarattığı etkiler de eser metninde bulunmaktadır.

Eser metninde bestecilerin karakteristik özelliklerini eserlerinde nasıl gösterdiklerini ve yüzyıl boyunca deneyimledikleri olayların sonucunda eserlerindeki müzikal fikirlerin nasıl etkilenip değişime uğradığını okuyucuya anlatmak amaçlanmıştır.

Bestecilerin müzikal fikirlerini ve bestelerinde kullandıkları öğeleri klarnet için yazdıkları yapıtlar aracılığıyla inceleme fırsatı bulunmuştur. Araştırmalar sonucunda yapıt metninde yer alan eserlerdeki tema, müzikal cümle, motifler, figürler ve melodiler gibi öğeleri bestecilerin düşünce yapıları ve dönemin sosyokültürel durumuyla bağdaştırmak amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda her besteciye ait bir klarnetli yapıt analiz edilmiştir. Teorik ve müzikal açıdan yaklaşılarak yapılmış bu analizler eser metninde yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Klarnet, İngiltere, Yirminci Yüzyıl, Klasik Müzik, Dünya Savaşları

**COMPREHENSIVE MUSICAL AND SOCIO-CULTURAL ANALYSIS OF
THE PROMINENT CLARINET WORKS OF 20TH CENTURY BRITISH
COMPOSERS GERALD FINZI, GORDON JACOB AND MALCOLM
ARNOLD**

ABSTRACT

In the realm of music, as in other artistic disciplines, the resulting work and the artist's ideas and emotions are deeply intertwined. Even the slightest event that leaves an impression on the mind has the potential to find a place within the artist's creations. Consequently, the life experiences of an artist hold great significance in relation to their artwork.

All three British composers discussed in this text were intimately exposed to the effects of war and other social events. They served in various capacities during the war, both on the front lines and behind the scenes. The impact of these events on the composers can be observed in their works, which will be explored in this text.

The objective of this study is to elucidate how these composers manifest their distinctive characteristics within their compositions and how the musical ideas within their works were influenced and transformed by the events they encountered. Additionally, I had the opportunity to delve into the musical ideas and elements employed by these composers through their clarinet compositions. Through this research, I aim to align elements such as themes, musical phrases, and melodies in their works with the composers' mindset and the socio-cultural climate of the period.

To achieve this, I conducted analyses of a clarinet piece from each composer. These analyses, undertaken with a theoretical and musical approach, are incorporated in this study.

Keywords: Clarinet, England, Twenty Century, Classical Music, World Wars

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	vii
ÖZET.....	ix
ABSTRACT.....	xi
İÇİNDEKİLER	xiii
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
1. GİRİŞ	1
2. YIRMİNCİ YÜZYILDA AVRUPA VE İNGİLTERE'DE KLASİK MÜZİK.....	5
3. GORDON JACOP'UN HAYATI, BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİ VE MÜZİK ALANINDA İLERLEYİŞİ.....	7
4. GERALD FINZİ'NİN HAYATI VE MÜZİK ALANINDAKİ İLERLEYİŞİ.....	11
5. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA İNGİLTERE'NİN VE İNGİLTERE'DE KLASİK MÜZİĞİN DURUMU	13
6. MALCOLM ARNOLD'UN HAYATI VE MÜZİK ALANINDA İLERLEYİŞİ.....	19
7. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ İNGİLTERE'YE VE İNGİLTERE'DEKİ KLASİK MÜZİĞE ETKİLERİ.....	21
8. ESERLERİN MÜZİKAL ANALİZLERİ VE İNCELENMELERİ.....	25
8.1. Gordon Jacop'un Müzik Anlayışı Ve Bestesi İncelenmesi	25
8.2. Malcolm Arnold'un Müzik Anlayışı Ve Bestesi İncelenmesi	29
8.3. Gerald Finzi'nin Müzik Anlayışı ve Bestesi İncelenmesi	31
9. SONUÇ.....	39
KAYNAKÇA	41
11. ÖZGEÇMİŞ.....	43

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1.1: Isonzo'nun Önü	2
Şekil 2.1: İkinci Dünya Savaşından önce Quenn's Hall	6
Şekil 3.1: Gordon Jacop	7
Şekil 3.2: Gordon Jacob (ortada) Orkestrasıyla Birlikte 1918'de Bad Colbert'te	9
Şekil 4.1: Gerald Finzi	11
Şekil 5.1: Birinci Dünya Savaşında İngiltere'de Çalışmalarını Sürdüren Orkestralardan Biri	15
Şekil 6.1: Malcolm Arnold.....	20
Şekil 7.1: Naziler Tarafından Yağmalanan Bir Tablo: Egon Schiele – Vier Bäume	21
Şekil 7.2: 1945'te İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Berlin'de çekildiği düşünülen bu fotoğrafta bir Sovyet tank mürettebatının bir üyesi, sokakta piyano çalmaktadır.....	23
Gordon Jacop - Solo Klarnet için Beş Parça	
Şekil 8.1: 2. ve 3. Ölçüler.....	25
Şekil 8.2: 12. ve 13. Ölçüler.....	25
Şekil 8.3: 18. Ölçü.....	25
Şekil 8.4: 1-4. Ölçüler	26
Şekil 8.5: 17. ve 18. Ölçüler.....	26
Şekil 8.6: 21. ve 22. Ölçüler.....	26
Şekil 8.7: 16-19. Ölçüler	27
Şekil 8.8: 24-28. Ölçüler	27
Şekil 8.9: 35-40. Ölçüler	27
Şekil 8.10: 8. Ölçü.....	27
Şekil 8.11: 14. Ölçü.....	28
Şekil 8.12: 8-13. Ölçüler	28
Şekil 8.13: 9-12. Ölçüler	28
Şekil 8.14: 26-28. Ölçüler	29
Şekil 8.15: 18-20. Ölçüler	29

Malcolm Arnold - *Fantasy for B flat Clarinet*

Şekil 8.16: 1-4. Ölçüler	30
Şekil 8.17: 19-22. Ölçüler	30
Şekil 8.18: 40-43. Ölçüler	30
Şekil 8.19: 58-64. Ölçüler	31
Şekil 8.20: 73-76. Ölçüler	31

Gerald Finzi - *Five Bagatelles*

Şekil 8.21: 1-6. Ölçüler	33
Şekil 8.22: 31-46. Ölçüler	34
Şekil 8.23: 1-12. Ölçüler	35
Şekil 8.24: 1-7. Ölçüler	36
Şekil 8.25: 3. ve 4. Ölçüler.....	37
Şekil 8.26: 59. ve 60. ölçüler.....	37
Şekil 8.27: 11-15. Ölçüler	37
Şekil 8.28: 7-12. Ölçüler	38

1. GİRİŞ

İngiltere, yirminci yüzyılda dünyadaki diğer birçok ülke gibi başta birinci ve ikinci dünya savaşlarının verdiği yoğun etkiye maruz kalmış ve yüzyıl boyunca tarihsel öneme sahip olayların birçoğunda yer almış bir ülkedir.

İngiliz toplumunun çoğu kesimi, yaşanan dünya savaşlarından çok etkilendi. Toplumun yaşamı ve düşünce biçimi farklılaşıp, köklü bir değişime uğradı. Sağlık ve eğitimde çarpıcı gelişmeler de dâhil olmak üzere, ülke çapında muazzam sosyal değişimler görüldü.

1900'lü yılların başında İngiltere'de hem kentlerde hem de kırsalda yaşayan insanlar ve özellikle yoksul halk için yaşam koşulları kötü durumdaydı.¹ Savaş zamanları İngiliz devleti zorunlu askerlik, artan vergilendirme ve kimi zaman sansürle halkların yaşamları üzerindeki kontrolünü benzeri görülmemiş bir şekilde genişletti.

Ülkede yaşanan olayların bilim ve sanat alanlarının üzerindeki etkisi de aynı öneme sahipti. Toplumun her alanında olduğu gibi sanatçılar da bu değişimlerden büyük oranda etkileniyorlardı.²

Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından yükselen gerilimin sonucunda 1919-1921 yılları arasında İrlanda'da, Anglo-İrlanda Savaşı gerçekleşti. Birinci Dünya Savaşının ardından İngiliz kontrolü artık her zamankinden daha fazla yerkürenin üzerine yayılmasına rağmen ülke sınırındaki bölge olan İrlanda bu savaş sonucunda İngiltere'den ayrıldı ve İrlanda Özgür Devleti olarak 1922'de bağımsızlığını ilan etti.

Tarihte 1930'lu yıllarda ilerlendikçe yeni bir Avrupa savaşı korkusu da artıyordu. İngiliz hükümetinin Hitler'i yatıştırma girişimleri çoğalmaktaydı. 1939'da İngiltere, kendisini bir yüzyılın içinde ikinci kez Almanya ile savaşta buldu. 1940'ta yenilgiye doğru sürüklenen İngiltere'de 'Dunkirk Mucizesi'nden³ sonra zafer umutları yükseldi.

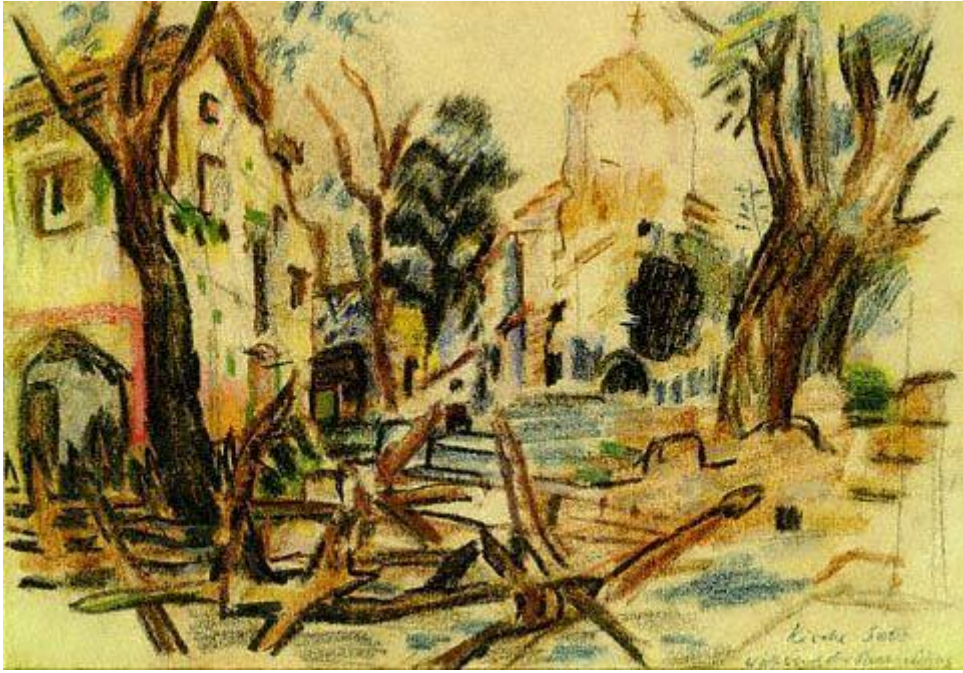
¹ <https://www.english-heritage.org.uk/learn/story-of-england/20th-century/>

² See Walker, E. (1907). *A History of Music in England*, London: Oxford University Press.

³ Dunkirk Tahliyesi olarak da bilinen operasyonun sonucunda, Britanya Ordusunun Fransa'nın Dunkirk kıyılarında 400 bin askerle kuşatılması üzerine Kraliyet Donanması ve Dunkirk filosu sayesinde 338.226 asker bölgeden tahliye edilmiştir.

Savaşın ilerleyen zamanlarında Londra ve birçok kasabaya yapılan hava saldırıları, halkın büyük kısmının umudunu düşürmeyi başaramadı.

Yüzyılın ortalarına doğru gerçekleşen savaşların getirdiği yıkım toplumun üzerinde trajik etkiler bırakmıştı. Yıkımın etkileri sanat eserlerinde kimi zaman daha saklı, kimi zamansa apaçık şekilde görülmekteydi. İkinci Dünya Savaşı'ndan etkilenen Rus besteci Dmitri Shostakovich'in *Yedinci Senfoni*'si ve Birinci Dünya Savaşından etkilenen Avusturyalı ressam Oskar Kokoschka'nın *Isonzo'nun Önü* adlı tablosu bu eserlere örnek olarak gösterilebilir.

Şekil 1.1: Isonzo'nun Önü⁴

Yirminci yüzyılda İngiltere'de olumsuz gelişmelerin yanı sıra olumlu gelişmeler de görülmekteydi. Yüzyılın ortalarına doğru toplum hayatı, yeni icatların üretilmesiyle de büyük ölçüde iyileştirildi. İlerleyen yıllarda İngiliz halkının geliri önemli ölçüde artacaktı.

İkinci Dünya Savaşı sona ermeden önce eski müttefik Sovyetler Birliği, İngiltere için potansiyel bir düşman haline gelmişti. İlerleyen yıllarda İngiliz birlikleri komünizme karşı olan savaşlarda da yer aldı.

⁴ <https://www.pinterest.it/pin/529524868662986721/>

1950'lerde İngiltere'de alım gücü giderek yükseliyordu. Bu dönemde çok sayıda Batı Kızılderili ve Asyalı İngiltere'ye göç etti. 1960'lara gelindiğindeyse, Batı Hint Adaları, Hindistan ve Pakistan'dan aldığı göçlerle İngiltere'deki ırk karışımı giderek arttı. Aldığı göçler sonucunda İngiltere çok kültürlü bir toplum haline geldi.

2. YIRMİNCİ YÜZYILDA AVRUPA VE İNGİLTERE'DE KLASİK MÜZİK

On dokuzuncu yüzyılın sonu ve yirminci yüzyılın başını kapsayan zamanın içerisinde büyük değişimler gerçekleşmeye başlamıştı. Bilim alanının daha önce görülmemiş hızda gelişimi kültürel değerlere de büyük etkilerde bulunacaktı.

Uzun süre bilimsel geçerliliğini korumuş bazı kavramlar, yerini yeni kavramlara devrediyordu. Kuantum fiziğinin, bazı alanlarda modern fiziğin yerini alması buna örnek olarak gösterilebilir. Bilimin deneysellik anlayışı, birçok alandaki araştırmaların niteliklerini giderek daha fazla artırıp onlara farklı bir boyut kazandırıyordu.

Dönemin giderek hızlanan değişim özelliği klasik müzikte de kendisini göstermekteydi. Bestecilerin, geleneksel anlatım yöntemleri yerine deneysel arayışlara, geçmiş yüzyılların ve farklı ülkelerin müziklerine yönelmeleriyle, tonalite yerine atonalite (tonsuzluk), müzik sesleri ya da insan sesleri yerine gürültüler, biçim yerine biçimsizlik, belirli bir kompozisyon yerine rastlantısal etki uyandıran kompozisyonlar ortaya çıkmaya başlamıştı.⁵

İngiltere'de ise Alan Bush ve Rutland Boughton gibi bazı besteciler müziğin yalnızca insanın hoşuna giden bir sanat dalı olmadığını, onun toplumun yaşayan bir bileşeni olduğunu düşünüyorlar ve bu yönde müziği ilerletme çabaları sergiliyorlardı.

Geçmişte müzik alanındaki bazı eserler besteci ve icracıların geliştirdikleri yeni fikirlere esin kaynağı oluyordu. Örneğin Georg Frederich Händel (1685-1759)'in *Mesih Oratoryosu* dönemin İngiliz bestecileri için ufuk açıcıydı. Artan sınıf bilinci ve Marksist düşüncenin yayılması ruhuyla, işçi hareketinin savunucuları da, Handel'in müziğinin evrensel dilini siyaset amacıyla kullanabiliyordu.

İngiliz bestecilerinin eserlerindeki fikirler, artan uluslaşma hareketleriyle birlikte ulusal bir karakter kazanıyordu. Besteciler alışlagelmiş önceki müzik temalarının aksine ülke içindeki kültürün öğelerinden daha fazla yararlanıyordu.

⁵ Çapacı, Kazım. (2021). *Yirminci Yüzyılda Müzik*, İzmir.

Büyük Avusturyalı şef Hans Richter (4 Nisan 1843 – 5 Aralık 1916)'in 1879'da Londra'ya bir davet üzerine gelmesiyle, St. James's Hall, Crystal Palace ve İkinci Dünya Savaşı sırasında yıkılana kadar Londra'nın en önemli konser mekânı olan Queen's Hall'da yapılan orkestra konserleri yirminci yüzyılda arttı. Bunun bir sonucu olarak İngiltere'deki orkestraların seviyeleri giderek yükseldi.

Şekil 2.1: İkinci Dünya Savaşından önce Queen's Hall⁶

Yirminci yüzyıl İngiltere'sinde klasik müziğin gelişimine katkı bulunmuş en önemli bestecilerden biri de Benjamin Britten'di. İngiltere'nin gelmiş geçmiş en nüfuzlu bestecisi olan Benjamin Britten'in 30 yılda müziğe yaptığı katkı, Londralı tüm müzisyenlerin üç yüzyılda yaptığının toplamını aşar.⁷ Onun en önemli eserlerinden biri olan *Peter Grimes* operası, dönemin müzikseverleri tarafından büyük ilgiyle karşılanmıştı.

⁶ <https://www.bbc.com/historyofthebbc/anniversaries/may/queens-hall-destroyed/>

⁷ Lebrecht, Norman. <https://www.andante.com.tr/tr/4572/J.-K.-Rowling-Ve-Mozart-Gibi-Britten-Da-Basariyla-Lanetlenmisti>, Çeviri: Ayşe Emek.

3. GORDON JACOP'UN HAYATI, BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI DÖNEMİ VE MÜZİK ALANINDA İLERLEYİŞİ

5 Temmuz 1895'te Londra'da doğan Gordon Jacop ailenin on çocuğundan en küçüğüydü. Babası Stephen Jacop, Hindistan'ın Calcutta kentinde görev yapıyordu. Babası 1898'de Hindistan'da öldüğünde Jacop üç yaşındaydı. İlerleyen yıllarda müzikal anlamda cesaretlendirilmesi, annesi, kardeşleri ve Dulwich College'teki öğretmeni tarafından olacaktı. Bu okulda, orkestra ve org için yazdığı ilk bestelerini sergileme fırsatı buldu.

Birinci Dünya Savaşı ilan edildiği sırada Jacop ailesinin yanında tatildeydi. Savaşın haberini alan Jacop Londra'ya geri dönecek ve hızlıca askerliğe başvuruda bulunacaktı.

Önce Wimbledon'daki tarla topçusu birliğine katıldı. Orada Jacop çevresindeki davranışlardan ve asker arkadaşlarının eğitim eksikliğinden şok olmuştu.⁸ Askeriyede ilerleyen zamanlarda kendisinin piyanodaki kabiliyeti fark edilince pazar günleri törenlerinde org çalabileceği bir iş buldu.

İki ay sonra Jacob, kendisine daha iyi gelen bir çalışma mekânı olan Public School Brigade of the Royal Fusiliers'e transfer edildi. Buraya *Pal'ın Taburları* da deniyordu. Benzer ilgi alanlarına sahip askerlerin, birlikte daha uyumlu biçimde savaşabilmelerini amaçlayan bir yerdi. Orada Jacop davul çalarak bir ordu müzik topluluğuna dâhil oldu. Yakında topluluk için müzik bestelemeye de başlayacaktı.

Şekil 3.1: Gordon Jacop

⁸ Weedon, Robert. (2016). <https://www.warcomposers.co.uk/jacob>.

İlerleyen zamanlarda Jacop'un yeni askeri çalışma alanı Salisbury Plain oldu. Burada *By the Hearthstone* adlı bir şarkı yazdı. Bu şarkısı 1915 Temmuz'unda yayınlandı.

Askeri eğitiminin tamamlanmasının ardından Jacop 1915 Kasım ayında Paris'te cepheye gönderildi. Royal Engineer'ın bilgilendirmesi üzerine Almanların cephe hattının altında inşa ettikleri tünellere bomba yerleştirdiklerini ve bunların her an patlayabilme ihtimali olduğu bilgisini kız kardeşine bir mektupta yazmıştı. Alanda incelemeler yapılırken dikkatli olunması ve tamamen sessiz kalınması emredildikten sonra kardeşine yazdığı mektupta şu cümleleri dile getirmişti: "Patlama olma durumunda bir şey hissedip hissetmeyeceğimi merak ediyorum. Patlamanın yayacağı sesi tedirginlik içinde bekliyorum." Korkulan patlama gerçekleşmedi fakat savaş devam ettiği sürece Jacob bu gerçeğe yaşamayı sürdürdü.

Savaşın ilerlemesiyle çok sayıda rütbeli askerin ölümünden ötürü, Devlet Okulu Taburları subaylık eğitimi için akıl gücüne sahip asker alımı yapıyordu. Bunun sonucunda 1916 Baharında Jacob subaylık eğitimi için Paris'ten İngiltere'ye geri gönderildi.

Subaylık eğitiminin ardından, Orgcu Hugh Allen ile arkadaş olacağı New College Oxford'da görevlendirildi. İngiltere'ye eğitim için geri gönderilmesi sayesinde, Temmuz 1916'daki korkunç Somme Muharebesinden⁹ kurtulmuştu. Gordon'un kendisi kadar şanslı olmayan abisi Anstey Jacop, Eylül 1916'da 22 yaşında Somme saldırısında ölmüştü. Kardeşinin ölüm haberi bir tören alanında Jacob'a ulaştı. Jacob yaşanan bu kaybı çok keskin bir şekilde hissetmişti.

Nisan 1917'de Arras yakınlarındaki Alman hatlarına düzenlenen bir saldırıda yer aldı. Bu görev sırasında Almanlar tarafından esir alındı. Jacob, 800 kişilik taburdan sağ kalan 60 kişiden biriydi.

Daha sonra kendisini, subay olduğu için çalışmaya zorlanmadığı Hannover yakınlarındaki bir kampta buldu. Kampın bol miktarda müzik aletiyle dolu olması ve kamp kütüphanesinden aldığı bir armoni ders kitabını kullanmasıyla, biçimsel kompozisyon üzerine ilk uygun çalışmalarını yapabiliyordu.

Bad Colberg yakınlarındaki başka bir savaş esiri kampına taşındıktan sonra, esir alınan kişiler arasında birkaç müzisyen arkadaş buldu ve onları içine alan küçük bir orkestra

⁹ 1916 yılında Fransa'da gerçekleşen Somme Muharebesi 1 milyondan fazla can kaybı ile Birinci Dünya Savaşı'nın en büyük çarpışmalarından biridir.

kurdu. Alaycı bir şekilde defterine şunları not almıştı: “Enstrümanlarımızı, İngilizlerin müziğe olan ilgisine oldukça şaşırın ve herhangi bir kültürle ilgili bir şey bilmediğimiz fikrinde olan Almanlardan almıştık.”

Bad Colberg’de sanatsal bir hareketlilik varmış gibi görünüyordu ve Gordon’un piyano çaldığı birkaç fotoğrafı geriye kalabilmişti.

Şekil 3.2: Gordon Jacob (ortada) Orkestrasıyla Birlikte 1918’de Bad Colbert’te¹⁰

Savaş bittikten sonra Jacop ülkesine geri gönderildi ve 1919’da Kristal Saray’da askerlik görevini tamamladı. Birinci Dünya Savaşı onun müziğe olan ilgisini ve tutkusunu alevlendirmişti.

Armoni çalışmalarını katıldığı kurslarla devam ettirdikten sonra Kraliyet Müzik Koleji’ne 1920’de öğrenci olarak kabul edildi. Burası Jacob’un kariyerinin çoğunda ayrıca öğretmen olarak kalacağı kurumdu.

Savaşın bir sonucu olarak, Gordon Jacob profesyonel olarak kompozisyona geç de olsa bir başlangıç yapmıştı. Royal College of Music’deki hocaları Ralph Vaughan Williams ve Herbert Howells ile birlikte çalışması ona savaş dönemindeki müzik çalışmalarının sonucunda öğrendiğinden daha az ‘Alman’ tarzda kompozisyon temeli sağladı. Önceki nesilden İrlandalı besteci Charles Villiers Stanford (30 Eylül 1852 – 29 Mart 1924) da Jacop’un hocaları arasındaydı.

Gordon Jacop, 8 Temmuz 1984’te İngilterede yaşamada veda etti.

¹⁰ <https://www.warcomposers.co.uk/jacob>

4. GERALD FİNZİ’NİN HAYATI VE MÜZİK ALANINDAKİ İLERLEYİŞİ

Gerald Finzi 14 Temmuz 1901’de Londra’da doğdu. Besteci ilk müzik eğitimini Charles Villiers Stanford’un öğrencisi olan Ernest Farrar’dan aldı. 1918-1922 yıllarında Edward Bairstow ile müzik eğitimine devam etti.

Holst, Bliss ve Vaughan Williams’ın destekleri sayesinde Finzi, 1930’da Londra’daki Kraliyet Müzik Akademisi’nde kompozisyon öğretmeni olarak kendine bir pozisyon buldu. Ancak Finzi Londra gibi büyük bir şehirde huzurlu hissetmiyordu.

Şekil 4.1: Gerald Finzi

Finzi, şiir ve müzik alanında çalışmaları olan Joyce Black ile evlendikten sonra 1933’te Kraliyet Müzik Akademisi’ndeki görevinden istifa etti. Ardından evli çift Aldbourne’a taşındı. Orada Finzi kendini elma ağacı yetiştirmeye verdi. Pek çok nadir elma çeşidini bahçesinde büyüterek yetiştirdiği elmaların neslinin tükenmemesine katkıda bulunmuştu.

İngiltere’nin o dönemdeki gidişatı bestecinin müziğini büyük ölçüde şekillendirdi. Akademi’deki görevinin ardından Finzi, orkestra şefi olarak da çalıştı. Bestecinin müzikal ilgisi on sekizinci yüzyıldan itibaren süren İngiliz vokal ve enstrümantal müziğe odaklandı. Bu odağın bir sonucu olarak 1939’da Newbury String Players topluluğu Finzi’nin öncülüğünde kuruldu.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Finzi, Ulaştırma Bakanlığı'nda bir ofise alındı. Bu süre zarfında toplamda dört oda müziği eserinden üçü olan *Elegy, op. 22* (keman ve piyano için), *Five Bagatelles, op. 23* (klarnet ve piyano için), *Prelüd ve Füg, op. 24* (yaylı trio için) eserlerini besteledi.

Besteci özellikle vokal eserleri ile tanınmaktaydı. İngiliz edebiyatındaki geniş bilgi birikimi vokal eserler yazmasında büyük rol oynamıştır. Onun vokal eserlerinde müzik ve sözler iç içedir ve doğal bir şekilde birbirini tamamlar.

Önemli eserleri arasında *Dies Natalis, op. 8* (tenor veya soprano ve yaylılar için) *Final Sacrifice, op. 26* (koro ve org veya orkestra için) ve *Three Anthems, op. 27* (org ve koro için) eserleri yer alır. Bestelediği dramatik eserler arasında Shakespeare'in *Music For Love's Labour's Lost* oyununun fon müziğinden de bahsetmek gerekir.

Yaylı sazlar Finzi'nin müziğinde önemli bir rol oynadı. Yaylı çalgılar orkestrası için bestelediği önemli eserlerden bazıları, *Romance op. 11*, *Prelude op. 25*'dir. Keman Konçertosu, Çello Konçertosu bulunmasının yanı sıra Klarnet Konçertosu'nu da yaylı çalgılar orkestrası eşliğinde yazmıştı.

Bestecilikteki kariyerinin yanı sıra Finzi, müziğin aranjörlük ve editörlük gibi alanlarında da yeteneklerini sergiledi. John Stanley'in *Solo in D for Flute, Op. 4/ No. 5* eserinin düzenlemesini yaptı. Bunlarla birlikte, *Words And Music* adlı dergide müzik alanında birçok yazısı bulunmaktadır.

Finzi, 27 Eylül 1956'da Oxford'da yaşama veda etti.

5. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA İNGİLTERE'NİN VE İNGİLTERE'DE KLASİK MÜZİĞİN DURUMU

Birinci Dünya Savaşı'yla birlikte İngiltere'de sivil nüfusun büyük çoğunluğu cephe hatlarına gitmeye başladı. Bunun beraberinde 1,6 milyondan fazla kadın, iş yerlerinde çalışmaya başlayarak askere giden erkeklerin yerini aldı. 1914 yılının sonlarında savaş için üretim alanında çalışan kadınlar oldukça fazlaydı.

Savaşan ülkelerin halklarının durumları farklılıklar göstermekle birlikte bazı bakımlardan şaşırtıcı derecede birbirlerine benziyorlardı. Örneğin savaşa katılan çoğu ülkenin halkı, savaşı önceleri büyük caddeleri dolduracak bir kalabalık ve coşkuyla karşılamıştı. ¹¹ İngiltere'de de başlangıçta halkın büyük bir kısmı 1914'te patlayan savaşı desteklese de savaşın sonraki evrelerinde halk savaştan oldukça yoruldu ve dayanılması güç sıkıntılar çekti.

Savaş süresince açlık da genel bir sorundu. Almanya'nın denizaltı saldırıları İngiltere'ye gemilerle çeşitli gıda maddeleri taşınmasını büyük ölçüde kısıtladı. 1917 ilkbaharında İngiltere'nin yalnızca üç hafta yetebilecek gıda stoku kalmıştı.

Savaşta düşman saldırılarıyla hayatını kaybeden sivillerin sayısı İkinci Dünya Savaşı'ndaki kadar yüksek değildi. Bununla birlikte halk grip salgını nedeniyle büyük sıkıntılar çekiyordu. O dönemde yaşanan grip salgını İngiltere'de 166.000 sivilin ölümüne yol açtı.

Savaş ilerledikçe askeri ve sivil hedefler arasındaki ayırım ortadan kalkmaya başladı. Önceleri siviller yalnızca cepheye yakın olduklarında tehlike içine giriyorlarken artık cepheye uzak kentler de hedef alınıyordu.¹² İngiltere, sivillerin en şiddetli ve en uzun süreli taarruzlara hedef olduğu ülkelerden biriydi. Yaşanan bombardımanlar sonucunda birçok konut ve bina yıkıldı.

¹¹ Westwel, Ian. (2012). *The Complete Illustrated History of World War 1*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

¹² Aynı Eser

İngiltere’de savaşın anlamsızlığı üzerinde oldukça çok duruldu. Bunun muhtemel bir nedeni de, İtilaf devletleri arasında sadece İngiltere’nin Birinci Dünya Savaşında İkinci Dünya Savaşından daha fazla kayıp vermiş olmasıdır.

Avrupa, dolayısıyla İngiltere, Birinci Dünya Savaşının yıkıcı etkilerinin sadece siyasi/ekonomik boyutlarıyla uğraşmadı, insanî trajediler, kültürel yıkımlarla da uğraşmak zorunda kaldı.

O dönemde hızla gelişen teknoloji savaşın biçimini de oldukça değiştirmişti. Bugünden bakınca teknoloji kelimesi daha çok son otuz yıla aitmiş gibi görünse de, teknolojinin gelişmesi yirminci yüzyılın genelinde inanılmaz farklar yarattı.

Bugün bizlere çok eski gelen bazı motorlu araçlar, telgraf, savaşta oldukça etkili olan tanklar ve denizaltılar savaşın her iki tarafının da birbirine karşı acımasız yoğunlukta kullandığı teknolojik yeniliklerdendi.

Bugün kimyasal silahların, uluslararası ilişkiler ve savaş hukukunun en hassas, en yoğun takip konularının başında olması, Birinci Dünya Savaşı’nda kullanılan gazların yarattığı ağır tahribatların etkisinden de kaynaklanmaktadır.

Bu dönemin inanılmaz trajedilerinin özellikle iz bıraktığı insanlar arasında İngiliz besteciler de vardı. Bestecilerden bazıları savaşta öldü, bazıları yaşananlara bizzat tanık oldu, bazıları ise yaralandı. Hayatta kalanlar gördükleri olumsuzluklar ve arkadaşlarının ya da meslektaşlarının kaybı yüzünden derinden etkilendi.

Savaş dönemi üretilen müzikler insanların kulaklarına bambaşka tınıları getiriyordu. Topların gümbürtüsü melânkoliyi artırıyordu. Mermilerin vızıltısı ve yüzlerce metre yayılan keskin gaz yüzünden ölmekte olan bedenlerin dehşetli titremeleri, sarsıntılar, keskin nişancı vızıltıları bestelerde sık sık vurgulanıyor ve kontrpuan ile sürekli öne çıkan temalara dönüşüyordu.

Gustav Holst’un 1914-1916 yılları arasında bestelediği *Gezegener*’deki “Mars” bölümünde yer alan, canavar imgesine sahip perküsyonlar insanı ürkütmeye yeterdi. Öte yandan, Stravinsky’nin 1914 yılında bestelediği *Yaylı Dörtlü İçin Üç Parça* ve Alban Berg’in 1913-1915 yılları arasında bestelediği *Üç Orkestra Parçası* eserleri,

ritimlerindeki garip ve tehdit edici tempolarıyla adeta orduların yürüyüşlerini andırıyordu.¹³

Birinci Dünya Savaşı ürettiği ve sebep olduğu tüm korkunun yanında kadınlara eşi görülmemiş bir fırsat sundu ve bir alan yarattı. 1918’de bazı ülkelerde kadınların oy vermeye başlaması altı çizilmesi gereken önemli bir konudur. Sadece altı yıl önce, 1912 yılında Rebecca Clarke isimli kemancı ve besteci bir kadının, İngiltere’de bir senfoni orkestrasında yer alıyorması çok garip karşılanmıştı.

The Halle Records tarafından 1916 yılında ilk kez bir klasik müzik orkestrasına altı kadın müzisyen kabul edildi. Bu dönem 1920’ye kadar sürse de daha sonra orkestraya yeniden erkekler egemen oldu. Ta ki 1941 yılına, yani yine bir savaş dönemine kadar...

Savaş dönemi İngiltere’deki orkestralarda ortalama otuz kadın müzisyen görev alıyordu. Ancak savaş sonrası durum yeniden eskiye döndü ve çoğu kadın müzisyen istihdam edilmedi.

Şekil 5.1: Birinci Dünya Savaşında İngiltere’de Çalışmalarını Sürdüren Orkestralardan Biri¹⁴

Söz konusu savaştan birkaç nesil etkilendi. Müzik alanındaki birçok besteci ve icracı, fiziksel ve ruhsal açılardan ağır biçimde yaralandı. Bu dönemin müzik üzerindeki

¹³ Bu yazı BBC Müzik Magazin’de yayınlanan “What was impact of World War One on Music” başlıklı yazı kaynak alınarak muhtelif eklemelerle derlenmiştir.

¹⁴ <https://www.rncm.ac.uk/news/music-in-manchester-world-war-1/>

bıraktığı etki bugün hâlâ tam anlamıyla tespit edilebilmiş değildir. O dönem yazılan müziklerin bir kısmı kahramanlık ve cesaret temaları içeren besteler iken, bir kısmı ise trajedi ve umutsuzluk yüklüydü.

Savaşta gösterilen kahramanlığı yücelten sayısız beste yapıldı. Duyguların kitlesel olarak hareketlendiği böylesi olağanüstü dönemlerin tümünde olduğu gibi Birinci Dünya Savaşı öncesi ve savaş döneminde de, dava ve amaç peşindeki besteler, kahramanlık hikâyeleri ve direniş besteleri repertuvarları doldurdu.

Edward Elgar, Aralık 1914'de Belçika direnişine destek amacıyla orkestra için *Carillon*'u yazdı. Bununla birlikte aynı dönemde, İngiltere'de Polonya Mağdurları Yardım Fonu Konseri ve Londra Queen's Hall Konserleri gerçekleşti.

Savaş dönemi bazı besteciler kaybolmuştu. İngiliz besteci George Butterworth 1916'da ardından birkaç beste bırakarak Somme Savaşında vuruldu. Arkasında az sayıda da olsa eserler bırakan bir diğer besteci Alman Rudi Stephan idi. Bu yetenekli besteci Ukrayna'da bir keskin nişancının tüfeğiyle öldürüldü. İskoç besteci Cecil Coles batı cephesinde görev yaparken hâlâ müzik besteliyordu. Ölmeden önce bestelediği orkestra eseri olan *Behind the Lines*'ı arkadaşı Gustav Holst'a göndermişti.

Macar Aládar Rádo, Belçikalı Andre Devaere, İngiliz William Denis Browne, Ernest Farrar, William B. Manson, Somme'da öldürülen Frederick Kelly ve Fransız Fernand Halphen bu dönem savaşta ölen veya kaybolan bestecilerden bazılarıdır.

Günümüzde Birinci Dünya Savaşından izler taşıyan bestelerin çoğunun klasik müzik dinleyicileri tarafından göz ardı edilme olasılığı vardır. Bununla birlikte savaş dönemi bestelerinin gerçekte yaşananları seyirciye ne kadar geçirebilir oldukları da emin olunması zor bir konudur.

Aralarındaki stil farklılıkları ne olursa olsun Elgar'ın *Viyolonsel Konçerto*'su, Vaughan Williams'ın *Pastoral Senfoni*'si, Holst'un *Gezegenler*'i, Bliss'in Somme Muharebesi sırasında bestelediği *Piano Quartet*'i, Gurney'in *War Elegy*'si ve *Köprü Oratoryosu* gibi eserleri tüm bu insani trajedilerin izleriyle dolu eserlerdi.

Savaşta yer almış bestecilerin isimleri değerli mektuplarda kaldı. Tıpkı edebiyatçılar gibi besteciler de Birinci Dünya Savaşı dönemi cephede yer alan diğer besteci meslektaşlarına ve yakınlarına sık ve uzun mektuplar yazarak yaşadıklarını aktardılar.

Böyle mektuplar yazanlardan biri George Butterworth idi. “Burada yapılacak hiçbir şey yok. Hayal edilemeyecek derecede korkunç yağmurlar yağıyor.” cümlelerini içerisinde geçirdiği bir mektuptu bu. Butterworth mektubunda müzik adına bir şeylerden bahsetmiyordu. Besteciler hayatlarının bu bölümünde bambaşka bir kimliğe bürünmüş gibiydiler.

Öte yandan, savaş dönemi yazışmalardan sorumlu olan besteci Ivo Gurney’in, besteci dostu Herbert Howells’a ve Kraliyet Kolejindeki diğer arkadaşlarına yazdığı mektuplar, içinde cesaret ve şefkat öğeleri barındırıyordu.

Savaş döneminde yazılan kompozisyonlar karakteristik olarak daha karanlık ve daha kasvetliydi. Eserlerin büyük bir kısmı savaştan ötürü yaralanmış ve ölen insanlara adanmıştı.¹⁵

¹⁵ Halliwell, David. (2019). *The Effects of the First World War on Classical Music*. (Thesis), Department of History, University of Kansas.

6. MALCOLM ARNOLD'UN HAYATI VE MÜZİK ALANINDA İLERLEYİŞİ

Sir Malcolm Henry Arnold 21 Ekim 1921 tarihinde İngiltere'nin Northampton şehrinde dünyaya geldi. Müzik alanındaki ilk eğitimini erken yaşta piyanist ve korrepitör olan annesi Annie Arnold'dan aldı.

Royal College of Music'te profesör olarak görev yapan Arnest Hall'dan trompet dersleri almaya başlayan Arnold, 1938 yılında aynı okula girerek ana bölüm olarak seçtiği trompet ve bestecilik eğitiminin yanı sıra piyano ve orkestra şefliği eğitimi de almıştır.¹⁶

Arnold, İkinci Dünya Savaşı'nın başlarında müzikal çalışmalarını sürdürebilmek şartıyla askerlikten izinli sayıldı. Fakat savaşın devam ettiği 1944 yılında gönüllü olarak orduya katılmaya karar verdi.

Orduda yaşadığı zorluklar onun ruhsal durumunu olumsuz yönde etkiledi. Orduya katılma kararı onda pişmanlığa sebep olmuştu. Bir görevlendirme için askeri bir gruba atandığında kendini ayağından vurdu. Bu olayı bir kaza gibi gösterip çürük raporu olarak ordudan ayrılmayı planlamıştı. 1946 yılında ordudan ayrılan Arnold, askere gitmeden önceki Londra Filarmoni Orkestrası'ndaki görevine geri döndü.¹⁷

Bestecilik ve orkestra şefliğindeki başarısı, Arnold'u 1970'lerde intihar girişimi de dâhil olmak üzere bazı kişisel sorunlara maruz kalmaktan alıkoyamadı. Yaşadığı psikolojik rahatsızlıkların da bir sonucu olarak 1984'te bir mahkeme Arnold'a, kendisine ölümüne kadar refakatçi olarak bakacak birisini görevlendirdi.¹⁸

Arnold, hemen hemen tüm enstrümantal kombinasyonlar için besteler yaptı. Dokuz senfoni ve konçertoların yanı sıra oda müziği ve koro müziği için eserler bestelemiştir. Bunlarla birlikte Kraliyet Balesi tarafından sipariş edilen beş balenin yanı sıra iki opera ve bir müzikal besteledi.

¹⁶ Yılmaz, O. (2010). *Malcolm Arnold'un Besteciliği ve Op. 67 Gitar Konçertosu*. (Yüksek Lisans Tezi): Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, İstanbul.

¹⁷ Aynı Eser.

¹⁸ www.groth-music.com.

Arnold'un en önemli eserleri kimi müzikologlar tarafından dokuz senfonisi olarak kabul edilmektedir.

Şekil 6.1: Malcolm Arnold

Arnold, özellikle film müziği alanında aktifti. En İyi Orijinal Müzik dalında Akademi Ödülü kazandığı 1957'ye çekilmiş olan *The Bridge on the River Kwai* filmi de dâhil olmak üzere, yüzden fazla filmin müziklerini yaptı.

Arnold, bestecilerin dinleyicilerden görece uzak olduğu bir dönemde, geniş çapta beğenilen bir besteci olmayı başarmıştı. Besteciliğinin yanı sıra profesyonel bir orkestra trompetçisi ve genellikle kendi eserlerini yöneten yetenekli bir şefi.

Arnold, amatörler müzisyenler için besteler yazmasının yanı sıra, İngiliz bandolarındaki profesyonel sanatçılar için de birçok beste yazdı. 1967'de bir bando için yazdığı *Padstow Lifeboat March* adlı eseri İngiliz kamuoyundan aldığı olumlu tepkilerle, Arnold'un besteciliğinin başarısını kanıtlamıştı.

7. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞININ İNGİLTERE'YE VE İNGİLTERE'DEKİ KLASİK MÜZİĞE ETKİLERİ

İkinci Dünya Savaşı, bakıldığında topyekûn bir savaş olduğundan dolayı ülkedeki yazar, ressam, film yapımcısı, gazeteci ve radyocu gibi mesleklere sahip olan insanlar savaşta aktif biçimde rol almışlardı. Bu insanların savaşta aldığı roller ya totaliter yöneticilerin diktası altında ya da demokrasilerde dayatılan daha ılımlı bir denetim altında gerçekleşti.¹⁹

Savaş sırasında Adolf Hitler, Avusturya'nın Linz kentindeki Führer Müzesi'ni dünyanın en iyi resimleriyle doldurma girişiminde bulundu. Bu amaçla Naziler, işgal altındaki Fransa, Hollanda, Belçika, Avusturya, Çekoslovakya, Polonya ve Rusya'da bu tür eserleri yağmaladı, el koydu ya da satın aldı.²⁰

Şekil 7.1: Naziler Tarafından Yağmalanan Bir Tablo: Egon Schiele – Vier Bäume²¹

¹⁹ Somerville, Donald. (2012). *The Complete Illustrated History of World War 2*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

²⁰ https://www.bbc.com/turkce/haberler/2013/11/131105_nazi_sanat.

²¹ https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Dosya:Egon_Schiele_094.jpg

Dönemin müziği ve şarkıları, savaşın çizdiği sınırları aşıyordu. Müzik, savaşın içindeki pek çok insan için kimi zaman mutluluk kaynağı olmuştu. 1943 yılında Afrika Seferinin sonlarına doğru bir grup İngiliz askeri, Tunus'ta zafer geçişi yaparken tutsak düşmüş Afrika Korps'lerinin ²² bir taburunun yanından geçiyordu. O sırada İngiliz askerleri de, tutsaklar da Lili Marlene'nin aynı şarkısını söyleyerek motivasyon buluyorlardı.

Savaşın getirdiği sınırlar opera sahnelerinde de kendini göstermekteydi. İkinci Dünya Savaşında Amerika'da New York Metropolitan Operası, Giacomo Puccini'nin bestelediği *Madam Butterfly* operasını, Pearl Harbor saldırısından sonra sahneden kaldırdı. Fakat savaşın bitiminden kısa süre sonra popülist yabancı düşmanlığı yok olmaya başladı ve farklı milliyetlerin müzikleri programlara geri döndü.

Savaş esnasında 'müziğin kahramanları' da kimi zaman ortaya çıkmaktaydı. İşgal altındaki Danimarka'da Gershwin'in *Porgy and Bess* adlı eserini cesaretle Nazilerin burnunun dibinde çalabilen Kraliyet Operası oldukça kahramanca davranmıştı. Gezici bir İngiliz bale topluluğuyla Nazilerin ilerleyişinden kaçmakta olan Constant Lambert, Alman uçaklarının Hollanda'da gökyüzünü işgal etmesine tanık olduktan sonra, savunmacı gruplar için bir *Aubade Héroïque* bestelemeye başladı.

²² II. Dünya Savaşı'nda Kuzey Afrika Cephesi'ne yollanan Nazi Almanyası'nın Wehrmacht'a bağlı Kara Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri birliklerinden oluşan askerî birimlerinden birinin adı.

Şekil 7.2: 1945'te İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Berlin'de çekildiği düşünülen bu fotoğrafta bir Sovyet tank mürettebatının bir üyesi, sokakta piyano çalmaktadır.²³

İngiltere Alman işgalinden kurtulmuş sayılırdı ancak iç cephelerde savaşın hareketliliği sürmekteydi. 26 Ağustos 1940'taki İngiliz Balo gösterisi sırasında Almanlar 'Blitz' saldırısına başlamışlardı. Ne seyirci ne de orkestra, o gün Londra'daki Quenn's Hall'den ayrılmadı. Bununla birlikte sanatçılar şarkı söylemeye devam edip, gösteriye sürdürdüler.

Onca zorluğa rağmen İngiltere'nin büyük bir kısmında klasik müzik alanı şaşırtıcı derecede aktifti. Halk konserleri dinlemeye devam edebilmekteydi. Londra'nın

²³ <https://www.classicfm.com/discover-music/latest/music-conflict/marking-the-end-with-a-song/>

düşmanın sürekli hedefi olacağı korkusu, ülkenin diğer bölgelerinde alışılmadık bir şekilde kültür sanat etkinliklerinin artmasına neden oluyordu. Konserler oldukça ilgi görmekteydi. Şef Malcolm Sargent, Hallé ve Liverpool Filarmoni'yi yönetmenin yanı sıra Londra Filarmoni ile birlikte turne düzenledi.

8. ESERLERİN MÜZİKAL ANALİZLERİ VE İNCELENMELERİ

8.1. Gordon Jacob'un Müzik Anlayışı Ve *Solo Klarnet için Beş Parça* Adlı Eserinin İncelenmesi

Gordon Jacob'un kompozisyon stili, savaştan sonra büyük ölçüde gözden düşen Alman Romantizminden çok, yirminci yüzyılın başlarındaki Fransız ve Rus tekniğine dayanıyordu.²⁴

Jacob *Solo Klarnet için Beş Parça*'yı 1972'nin başlarında, 1900'lerin ortalarına doğru ünlü İngiliz klarnetçi Georgina Dobree için bestelemiştir.²⁵

Eser giriş niteliğinde olan birinci bölüm, ağır bir tempodadır. İlk bölümün başlığı olan *preamble* sözcüğü Türkçede önsöz, giriş anlamlarına gelmektedir.

Bölüm içerisinde sık kullanılan müzikal motiflerden biri belirtilen ölçülerden alıntılanarak aşağıda örnek olarak gösterilmiştir.²⁶

Şekil 8.1: 2. ve 3. Ölçüler

Şekil 8.2: 12. ve 13. Ölçüler

Şekil 8.3: 18. Ölçü

²⁴ Weedon, Robert. (2016). <https://www.warcomposers.co.uk/jacob>.

²⁵ Jacob, Ruth. (2020). "Gordon Jacob" <http://www.gordonjacob.net/>

²⁶ Eser, klarnetin kullandığı anahtar olan sol anahtarında yazılmıştır. Bu nedenle alıntılanan ölçüler sol anahtarına göre okunmalıdır.

Bölüm sakin bir tempoda olsa da, motiflerin içerilerinde barındırdıkları kromatik hareketler ile besteci zaman zaman dinleyicinin kulağında gergin bir hissiyat yaratmak istemiş olabilir.

İkinci bölüm 3/4'lük ölçüde ve *waltz* formunda yazılmıştır. Sol majör tonunda yazılmış olan bölüm, pastoral bir melodiye sahiptir. Bölüm, içerisinde birbirine tezat motifler barındırmaktadır. Nüanslar ise belli periyotlar ile *p-mf-f* sırası gözetilerek yükselmektedir.

Birinci bölümün aksine ikinci bölümün huzurlu yapısı bölüm boyunca sürdürülmektedir. Bu karakter legato cümleler ile sağlanmak istenmiştir.

Şekil 8.4: 1-4. Ölçüler

Nota değerleri hızlı olmasına rağmen bölümün sakin havası bozulmamaktadır. Bölüm içerisinde sık kullanılan motiflerden biri belirtilen ölçülerden alıntılanarak aşağıda örnek olarak gösterilmiştir.

Şekil 8.5: 17. ve 18. Ölçüler

Şekil 8.6: 21. ve 22. Ölçüler

Homage to J.S.B. başlıklı üçüncü bölümün başlığı, bölümün Johann Sebastian Bach'a ithaf edildiğini göstermektedir. Bölümün içerisinde yer alan müzikal motifler Bach'ın konçertoları ve oda müziği eserlerinde sıkça karşılaşılan barok stilinde motiflerdir.

Bununla birlikte klarnetin gürlük yeteneği gözetilerek bölüm içerisinde *subito* gürlük değişimleri sıkça kullanılmıştır.

Şekil 8.7: 16-19. Ölçüler

Bestecinin belli ölçülerde yer alan müzikal motifleri kullanması, onun Bach'ın *Brandenburg Konçertoları*'nın eşliklerinde yer alan trompetlerin motiflerinden etkilendiğini göstermektedir.

Şekil 8.8: 24-28. Ölçüler

Üçüncü bölümün barok stille benzerlikler gösteren yazım biçimi, bölümün sonunda oldukça hızlı bir değişime uğratarak kromatik hareketlerle modern bir karaktere dönüştürülmüştür. Bu dönüşüm besteci tarafından dinleyicide şaşkınlık uyandırma amacıyla yapılmış olabilir.

Şekil 8.9: 35-40. Ölçüler

Dördüncü bölüm oldukça yavaş bir tempodadır. Bölümün başlığı olan *Soliloquy* Türkçede monolog, kendi kendine konuşma anlamına gelmektedir. Eser içerisinde kullanılan bazı diziler oryantal müzik ve doğu müziğinde yer alan dizilere benzemektedir. Bu dizilerle yaratılmış motiflerde, doğunun bazı müzikal dizilerinin içinde barındırdığı mistik karakter hissedilmektedir.

Şekil 8.10: 8. Ölçü

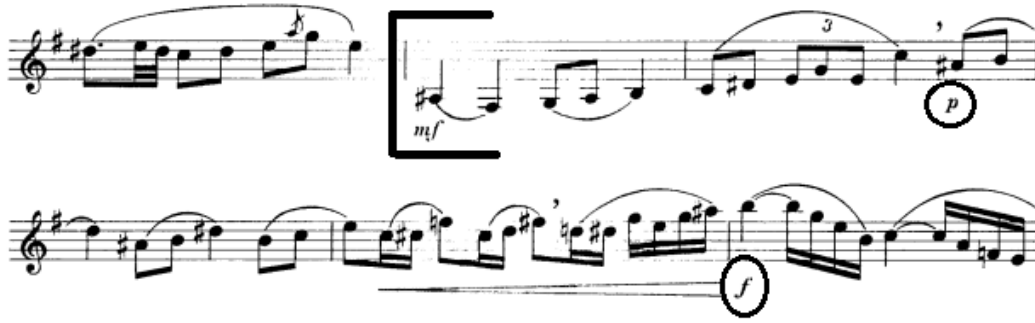

Şekil 8.11: 14. Ölçü

Bölümdeki mistik karakter, içerisinde az da olsa gerginlik barındırmaktadır. Eser boyunca bölüm geçişlerindeki karakter değişimleri oldukça rahat şekilde gözlemlenebilir.

Jacop, belki savaşın yarattığı travmayı eserin bestelenmesine kadar geçen otuz yılda atlabilmişse de, bu bölümde İngiliz halk müziğini pek andırmayan temaları kullanması onun savaşın hatırlatabileceği ‘doğu etkisine’ kapılmış olabileceğini düşündürmektedir.

Eserin ortalarına doğru gergin bir çıkış mistik havayı dağıtarak huzursuz bir karakteri daha ön plana çıkarmıştır.

Şekil 8.12: 8-13. Ölçüler

Son bölüm oldukça hızlı bir tempodadır. Bölüm, *tremolo* figürler ile başlar. Bölümün içerisinde yer alan melodinin İngiliz halk şarkılarından etkilendiği görülmektedir. *Tremolo* figürlere örnek olarak aşağıdaki ölçüler örnek gösterilebilir.

Şekil 8.13: 9-12. Ölçüler

Bölümdeki bir diğer göze çarpan motif de aşağıda gösterilmiştir.

Şekil 8.14: 26-28. Ölçüler

Belli ölçülerdeki notaların farklı yerlerine getirilen aksanlar bölümün ritim ölçüsünü değişikliğe uğratar hissiyatı vermiştir. Eser içerisinde bulunan bu aksanların icra esnasında mutlaka belirtilmesi gerekmektedir.

Şekil 8.15: 18-20. Ölçüler

Beşinci bölümde yer alan ufak bir *trio* bölümü de İngiliz halk şarkılarından etkilenmiş bir melodiye sahiptir. Bununla birlikte beşinci bölümün hızlı kısmındaki *tremolo* figürler *trio* kısmında da sürdürülür. Bölüm *trionun* ardından başa dönerek hızlı kısım ile tamamlanır.

8.2. Malcolm Arnold'un Müzik Anlayışı Ve *Fantasy for B flat Clarinet* Adlı Eserinin İncelenmesi

1966 ve 1987 yılları arasında Malcolm Arnold, solo enstrümanlar için 12 *fantezi* yazdı. *Fantasy for B flat Clarinet* adlı eseri, Birmingham Şehri Senfoni Orkestrası tarafından 1966'da Birmingham Uluslararası Nefesli Çalgılar Yarışması'nda kullanılmak üzere sipariş edildi.²⁷

Malcolm'un savaştan sonraki yirmi yılın ardından, bu eserde kullandığı marş teması ve orta kısımdaki agresif karakterdeki müzikal yapı, savaşın onun üzerinde büyük bir etki bıraktığını düşündürmektedir.

Malcolm Arnold tonal bir kompozisyon tavrına sahiptir. Onun besteleri genellikle canlı ritimler ve parlak bir orkestrasyon barındırır.²⁸ Arnold oldukça üretken ve popüler bir besteciydi. Eserlerinde Hector Berlioz, Gustav Mahler, Béla Bartók gibi bestecilerin ve caz müziğinden bazı öğelerinin etkileri gözükmekteydi.

²⁷ www.groth-music.com.

²⁸ Judge, Harry. (1985–1993). Oxford: Oxford University Press.

Malcolm Arnold'un *Fantasy For B flat Clarinet* adlı eseri, onun başka enstrümanlara da yazmış olduğu solo müziklerinden birisidir. Eserin en belirgin özelliklerinden birisi nüans aralığının genişliğidir. Eser *ppp* nüanstan *fff* nüansa kadar geniş bir aralığa sahiptir.

Klarnetin gürlük kapasitesinin çok geniş olması nedeniyle, besteci rahatlıkla gürlük geçişlerini keskin bir biçimde yan yana getirebilmiştir. Klarnetin bir diğer yeteneği olan oktavlar arasında rahat geçiş yapabilmesi de besteci tarafından gözetilmiştir.

Eser oldukça kuvvetli bir nüansta ve güçlü bir karaktere sahip motifler ile başlar. Başlangıçta duyulan cümle, eser içerisinde belirli zaman aralıklarında tekrar duyurulacağından ötürü oldukça önemlidir.

Şekil 8.16: 1-4. Ölçüler

Aynı tema hemen ardından tezatlık yaratması amacıyla *pp* nüansta tekrar duyurulur. Eserin giriş kısmı diyeceğimiz bu kısım oldukça keskin bir ölçü vuruşu ve tempo değişimiyle yerini yeni bir karakterdeki kısma bırakır. *Vivace* ifadesinin belirtildiği yeni kısmın en belirgin motiflerinden biri aşağıda örnek olarak gösterilmektedir.

Şekil 8.17: 19-22. Ölçüler

Şekil 8.18: 40-43. Ölçüler

Girişteki temada kullanılan figürler yeni kısmın cümleleri içerisinde de kendisini göstermekte ve yeni kısmın içerisindeki diğer figürlerle birleşerek aşağıdaki pasajı oluşturmaktadır.

Şekil 8.19: 58-64. Ölçüler

Bir sonraki gelen kısımda başlangıçtaki tema bu sefer marş karakterinde gelirken, *f* ve *p* nüanslar ile yaratılmak istenen tezatlıklar sürdürülmektedir.

Şekil 8.20: 73-76. Ölçüler

Eserin sonuna gelindiğinde, besteci başlangıçtaki temayı sonda tekrar etmeden önce kısa bir *lento* kısmı arada köprü görevi görmesi amacıyla yazmıştır. Ardından *pp* nüansa başlangıçtaki temanın duyurulmasının ardından hızla yüksek nüanslara çıkılarak eser sona erer.

8.3. Gerald Finzi'nin Müzik Anlayışı ve *Five Bagatelles* adlı eserinin İncelenmesi

Finzi'nin kompozisyon tarzının bir bölümü, Ralph Vaughan Williams ve Edward Elgar'ın çalışmalarına dayanıyordu. Bazı eserlerinde Arthur Bliss, William Walton ve Johann Sebastian Bach'ın etkileri de gözükmekteydi. Bestelerinde genel olarak İngiliz kültürünün oldukça karakteristik özelliklerini barındırmaktaydı.

Müzikte *Bagatelle* ifadesi genellikle piyano için bestelenen hafif, yumuşak bir karaktere sahip kısa müzik parçalarını adlandırmak için kullanılır. *Bagatelle* kelimesi, parçanın hafif stiline gönderme yaparak "kısa, iddiasız bir enstrümental beste" anlamına gelmektedir.²⁹

Bagateller genellikle solo piyano için yazılmakla birlikte dört el piyano, klavsen, arp, org, klasik gitar, vibrafon, obua, klarnet, keman, viyola, çeşitli oda müziği toplulukları, orkestra ve bando için de yazılmıştır.

Finzi başlangıçta *Five Bagatelles* eseri için 'önemsiz şeyler' ifadesini kullanmıştır. Buna rağmen bu eserin, klarnet repertuarındaki yeri oldukça önemlidir. Klarnetin sahip olduğu zengin tonların geniş yelpazesini kendinden emin bir şekilde sergileyen

²⁹ Oxford English Dictionary, 2001.

Finzi'nin *Five Bagatelles* adlı eseri, bugünün klarinet repertuvarlarında da yerini almaktadır.³⁰

Finzi, 1941'de savaşa alınmadan kısa bir süre önce, *Five Bagatelles*'de yer alan üç bölümü bitirdi. İlerleyen yıllarda dördüncü bir bölümü esere ekledi. Eserin ilk performansı Ocak 1943'te savaş sırasında her gün düzenlenen ünlü Ulusal Galeri Öğle Yemeği Konserlerinden birinde yapıldı.

Finzi, Temmuz 1945'te yayınlanmak üzere esere bir final bölümü eklendi. Bunun ardından *Five Bagatelles* Finzi'nin en popüler eserlerinden biri oldu. Ancak besteci, bu eseri için "Benim için çok değerli olmamasına rağmen diğer düzgün bestelerimden daha iyi notlar aldı." sözünü söyledi.

Finzi'nin *Five Bagatelles* adlı eseri beş bölümden oluşmaktadır. Eser piyano ve klarinet için bestelenmiştir. Bununla birlikte eserin ayrıca klarinet ve yaylı çalgılar için olan diğer bir versiyonu da mevcuttur.

Finzi'nin eserleri oldukça lirik bir karaktere sahipti. Besteleri gözle görülen bir biçimde İngiliz melankolisi taşıyordu. Bestelerinde sıkça hayatın geçiciliğini yansıtan temalar barındırırdı. Bu gibi temaları yapıtlarında barındırma nedeni büyük ölçüde yaşadığı trajik olaylar tarafından belirlendi. Birinci Dünya Savaşı'nda Finzi, babasını, üç ağabeyini ve ilk müzik öğretmenini kaybetmişti.

Prelude başlığındaki ilk bölüm esere giriş niteliği taşımaktadır. Müzikte genellikle bir opera perdesinin orkestra tarafından açılışı, bir süit'in ilk bölümü veya müzikal bir form olan füğden önceki parça *prelude* kelimesi ile adlandırılmaktadır.

Bölümün girişindeki *allegro deciso* ifadesi eserin hızlı bir tempoda ve kararlı bir karakterde yorumlanması gerektiğini belirtmektedir. Belirtilen karakter bölüm boyunca sürdürülmektedir.

Bölümün içerisinde bulunan *füg* biçiminde yazılmış bazı pasajlar görülmektedir.

Bölümün girişinde kullanılmış bu yazım biçimi aşağıda örnek olarak gösterilmiştir.

³⁰ <https://www.classicfm.com/composers/finzi/music/five-bagatelles>

Allegro deciso $\text{♩} = c. 84$

CLARINET
in B \flat

PIANO

marcato

marcato ma poco leggero *simile*

Şekil 8.21: 1-6. Ölçüler

Bölüm, 3 numarada *poco meno mosso* ifadesi ile birlikte farklı bir karaktere geçiş yapmaktadır. Bu karakter başlangıçtaki aksine daha sakindir. Bu kısımda da tıpkı bölümün başlangıcındaki gibi piyano, klarnetten önce temayı duyurur. Ardından klarnet aynı temayı çalarak devam eder.

③ Poco meno mosso

④ P dolce

Şekil 8.22: 31-46. Ölçüler

İlk kısma göre daha sakin olan bu kısım *ravivando* ifadesi ile giderek canlanarak ve hızlanarak tekrardan ilk kısma bağlanır. İlk kısmın tekrarında ana tema iki kez getirilerek bölüm sonlanır.

İkinci bölümün başlığı *Romance*'dir. Müzikteki romans ifadesi on sekizinci yüzyılda vokal ve enstrümantal müzikte basit ve lirik parçalar için kullanılmıştır. *Andante tranquillo* ifadesine sahip bölüm ilk bölümden de sakin bir karaktere sahiptir.

Bölümdeki ölçüler arasındaki geçişlerde oldukça sık ölçü vuruşu değişimleri kullanılmıştır. Bestecinin böyle bir yazım tarzını kullanmasının nedeni, dinleyicinin ritim algısında belirsizlik yaratmak ve temanın dingin karakterini artırmak istemesinden kaynaklanıyor olabilir. Sık ölçü vuruşu değişimleri bölüm boyunca devam etmektedir.

II. ROMANCE

Andante tranquillo $\text{♩} = c. 84$

The musical score for the second section of the Romance, measures 1-12. The tempo is marked 'Andante tranquillo' with a quarter note equal to approximately 84 beats per minute. The score is in 3/4 time and features a piano (p) and mezzo-piano (mp) dynamic range. The first system shows the piano part with four measures highlighted by black boxes. The second system shows the violin part with a first ending bracket and a circled '1' above it. The piano part continues with a first ending bracket and a circled '1' above it. The score includes various musical notations such as triplets, slurs, and dynamic markings.

Şekil 8.23: 1-12. Ölçüler

İkinci bölüm de birinci bölümde olduğu gibi, farklı karakterdeki ara bir kısma sahiptir. Birinci bölümün aksine, ara kısım ikinci bölümde başlangıç kısmından daha canlı ve daha hızlı bir karakterdedir. Bölümün sakin havası *poco piu mosso* ifadesi ile yeni gelen kısım içinde biraz canlanır.

Finzi bu iki bölümde de ana temanın önce piyano tarafından duyurulup daha sonra klarnet tarafından duyurulmasını tercih etmiştir.

Birinci ve ikinci bölümün form yapıları birbirlerine benzemektedir. A-B-A biçiminde bir form yapısı her iki bölüm için de geçerlidir. İki bölümde de A ilk kısmı, B bölümün ortasında gelen ikinci kısmı ve tekrardan A bölümün bitiminde başlangıçta kullanılan temanın tekrarlanmasını belirtmek için kullanılabilir.

Üçüncü bölüm *Carol* başlığını taşımaktadır. İngilizcedeki *Carol* kelimesi Türkçede ilahi anlamına gelmektedir. Müzikte ise *Carol* ifadesi genellikle dini besteler için kullanılmasının yanı sıra bir dansın eşlik ettiği neşeli karaktere sahip bazı şarkılar için de kullanılabilir.

İlk iki bölümün aksine üçüncü bölüm başlangıçtan sonuna kadar tek bir kısım olarak ilerlemektedir. Bu bölümde de söze önce başlayan piyano olmasına rağmen tema ilk defa klarnetle duyurulmuştur.

Andantino semplice ♩ = c. 92

INET
15

Giriş

mp

Temanın ilk defa duyuruluşu

NO

mp

ritard a tempo

p mp

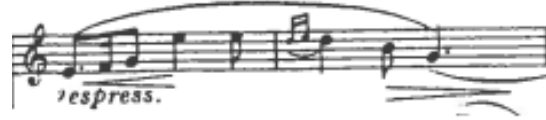
Şekil 8.24: 1-7. Ölçüler

Dördüncü bölüm *Forlana* başlığını almaktadır. *Forlana* on altıncı yüzyılda ortaya çıktığı düşünülen bir İtalyan halk dansıdır. Genellikle 6/8'lik bir ölçü vuruşunda bestelenmiştir.

Dördüncü bölümde de üçüncü bölümdeki gibi, piyanonun yaptığı kısa girişin ardından tema ilk defa klarnet tarafından duyurulur.

Bölüm, tempo ve ilerleyişi bakımından düzenli bir yapıya sahiptir. Keskin tempo ve karakter değişimleri gözükmemektedir. Bu yönden üçüncü bölüm ile benzerlikler gösterir.

Bölüm içerisinde aşağıdaki ölçülerde yer alan motifin sıkça kullanıldığı gözükmemektedir. Bu motif bölümdeki dans karakterinin ortaya çıkması için kullanılmış olabilir.

Şekil 8.25: 3. ve 4. Ölçüler

Şekil 8.26: 59. ve 60. ölçüler

Klarnet, temayı ilk defa duyurmasının ardından sözü piyanoya bırakır. Piyano temayı çalmaya devam ederken klarnet ona hafif gürlükte ve sakin bir ritmik yapıyla eşlik eder.

Şekil 8.27: 11-15. Ölçüler

Eserin son bölümü *Fughetta* başlığını taşımaktadır. Bestecinin *füg* formundan etkilenmiş olduğu, eserde yer yer görülebilmektedir. Bu bölümde de bu etkiyi görmekteyiz.

Füg, müzikte iki ya da daha fazla ses için kontrpuantal bir besteleme tekniğidir. Başlangıçta sunulan bir müzikal tema farklı zaman aralıklarıyla tekrarlanır ve bu durum eser boyunca devam eder.³¹

Allegro vivace ifadesinin belirtildiği beşinci bölüm, oldukça hızlı bir tempoya ve coşkulu bir karaktere sahiptir. Bölümde yer alan ana temanın ilk duyurulduğu *füg* formu gözetilerek yazılmıştır. Bu tema bölüm içerisinde farklı tonalitelerle tekrarlanmaktadır.

Şekil 8.28: 7-12. Ölçüler

Bölüm içerisindeki yer alan motifler oldukça yoğun bir biçimde kullanılmıştır. Esere coşkulu bir bitiş kazandırması açısından Finzi'nin hem yoğun hem de kesintiye uğratmaksızın motifleri ardarda kullandığı görülmektedir.

³¹ Soanes, C. & Stevenson, A. (ed.) (2006). "Fugue, n." The Concise Oxford English Dictionary, Oxford and New York: Oxford University Press.

9. SONUÇ

Bu eser metninde Gordon Jacop, Gerald Finzi ve Malcolm Arnold'un hayat hikâyelerinin, daha çok yüzyıl içerisinde yaşanan dünya savaşları, politik ve sosyolojik olaylarla ilişkili olan kısımları ele alınmıştır. Bestecilerin müzik anlayışları, yirminci yüzyıl İngiltere'sindeki genel müzik anlayışı ve toplumsal olayların bu anlayışı şekillendirmesi ışığında eser metnine eklenmiştir.

Metinde, yirminci yüzyılda İngiltere'nin toplumsal ve ekonomik durumu üzerinde durulmuştur. Yüzyılda geçirilen iki büyük dünya savaşının başta İngiltere'ye daha sonra ise bazı diğer ülkelere olan etkilerinden bahsedilmiştir.

Genel açıdan müziğin, özel açıdan ise klasik müziğin, yaşanan iki büyük dünya savaşı sırasında kendi gelişiminde nasıl bir yol izlediği üzerinde durulmuştur. Bazı besteci ve müzisyenlerin savaşların kritik anlarındaki eylemleri ve ruh hallerine değinilmiştir.

Bestecilerin her birinden bir klarnetli yapıt ele alınarak, yapıtların tema, motif, cümle ve nüans yönlerinden incelenmiştir. İncelenen yapıtların bazı yönlerinin toplumsal olaylardan etkilenme olasılıkları üzerine düşünülmüş ve bağlantılar kurulmuştur.

Bu eser metni çalışmasının hedeflerinden birisi, klarnet repertuarı için oldukça önem taşımakta olan bu üç İngiliz besteci hakkında Türkçe bir kaynak oluşturmaktır.

Konservatuvardaki öğrencilerin bu eserler ve bestecileri hakkında bilgi edinebilmesi ve eserleri yorumlarken bu bilgilerin onların yorumlayışına olumlu yönden yansımaları, bu yapıt metninin ortaya çıkmasının temel motivasyonlarından birisidir.

Metnin ortaya çıkmasındaki önemli bir diğer motivasyon, dünya savaşlarına ve bu savaşların hayatın çoğu alanına doğrudan etki etmesine duyduğum ilgiden kaynaklanmaktadır. Bu savaşlar, toplumu geri dönülemeyecek biçimde değiştirmiştir. O tarihe kadar görülmemiş benzersiz olaylar, savaşlar esnasında meydana gelmiş ve insanlığı şaşkınlığa uğratmıştır. Bu olayların toplumda iz bırakması kaçınılmazdır. Bu izlerin müzik alanında nasıl gözüktüğü, çokça ilgi duyduğum bir konu olduğundan bu metni yazarken büyük bir motivasyona sahiptim.

Eserleri seslendirecek olan yorumcu, eserler hakkında her bilgiyi ayrıntılarıyla bilmese de yorumcunun, esere etkide bulunabilecek önemli bilgilere sahip olması, onun entelektüel kişiliğini geliştirecek ve eseri yorumlayışını olumlu yönden etkileyecektir. Bu eser metninde, önemli görülen bu bilgiler ele alınmak istenmiştir.

Eserler ile toplumsal olaylar arasında bağlantı kurmak, özellikle klasik müzik alanındaki müzisyenlerin entelektüel gelişimlerine olumlu etkiler sağlayacaktır. Böylece müzisyenler eser hakkında daha bütünsel bir fikre sahip olabilecektir.

KAYNAKLAR

Kitaplar

Westwel, I. (2012). *The Complete Illustrated History of World War 1*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Somerville, D. (2012). *The Complete Illustrated History of World War 2*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.

Makaleler

Colles, H. C. (1934). *Oxford History of Music*. Oxford: Oxford University Press.

Çapacı, K. (2021). *Yirminci Yüzyılda Müzik*. İzmir.

George Toyne, A. (1985-1993). Oxford University Press. Oxford.

Halliwell, D. (2019). *The Effects of the First World War on Classical Music*, (Thesis), Department of History, University of Kansas.

Judge, H. (1985–1993) Oxford University Press. Oxford, England

Oxford English Dictionary of English (2001). Oxford University Press.

See Walker, E. (1907). *A History of Music in England*, London: Oxford University Press.

Soanes, C. & Stevenson, A. (ed.) (2006). "Fugue, n." *The Concise Oxford English Dictionary*, Oxford and New York: Oxford University Press.

Yılmaz, O. (2010). *Malcolm Arnold'un Besteciliği ve Op. 67 Gitar Konçertosu*. (Yüksek Lisans Tezi). Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Anasanat Dalı, İstanbul.

İnternet Siteleri

BBC. (2013). *İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi'lerin sanat yağması*. 19.05.2023 tarihinde https://www.bbc.com/turkce/haberler/2013/11/131105_nazi_sanat adresinden alındı.

ClassicFM. (t.y.) *Finzi - Five Bagatelles*. 19.05.2023 tarihinde <https://www.classicfm.com/composers/finzi/music/five-bagatelles> adresinden alındı.

English Heritage. (t.y.) *An Introduction to 20th-Century England (1901–2000)*. 19.05.2023 tarihinde <https://www.english-heritage.org.uk/learn/story-of-england/20th-century/> adresinden alındı.

- Groth.** (2023). 19.05.2023 tarihinde www.groth-music.com adresinden alındı.
- Jacop, R.** (2020). *Gordon Jacob*. <http://www.gordonjacob.net/>
- Lebrecht, N.** (2012). *J. K. Rowling ve Mozart gibi Britten da başarıyla lanetlenmişti*. A. Emek (Çev.). 19.05.2023 tarihinde <https://www.andante.com.tr/tr/4572/J.-K.-Rowling-Ve-Mozart-Gibi-Britten-Da-Basariyla-Lanetlenmisti> adresinden alındı.
- Weedon, R.** (2016). *War Composers*. 19.05.2023 tarihinde <https://www.warcomposers.co.uk/jacob> adresinden alındı.

11. ÖZGEÇMİŞ

Yiğit Şahan Yüksel ilk müzik eğitimini görme engelli müzik öğretmeni olan annesinden aldı. 2008 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı'nda Feza Çetin ile klarinet eğitimine başladı. Lisans eğitiminin ikinci yılından itibaren klarinet derslerine Ebru Mine Sonakın ile devam ederek, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı'ndan 2020 Haziran ayında mezun oldu. Buradaki eğitimi süresince solo, oda müziği ve orkestra içerisinde birçok konser vermiştir.

MSGSÜ Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde yüksek lisans öğrencisi olarak, Ebru Mine Sonakın danışmanlığında yüksek lisans tez çalışmalarına devam etmektedir.

2009 yılında Nicolas Baldeyrou'yla, 2011-2012 yıllarında İTÜ ve Urla Müzik Akademisi'nde Prof. Michel Lethiec ile, 2013 yılı Ağustos ayında Fransa'da gerçekleşen Festival Pablo Casals'da Isaac Rodriguez ve Prof. Michel Lethiec ile, 2015 yılında İsviçre'de düzenlenen Rheinau Musikinsel Akademi'de Bernhard Röthlisberger ile, 2016 Mayıs ayında Prof. Sabine Meyer ve Prof. Reiner Wehle ile çalışma fırsatı bulmuş ve çalışmaların ardından yapılan konserlerde aktif yer almıştır.

2017-2018 eğitim yılının ilk dönemini Erasmus programı ile Musik Hochschule Trossingen'de okudu. Bu süre boyunca Prof. Chen Halevi ile klarinet eğitimine devam etti. Musik Hochschule Trossingen'de farklı ülkelerden müzisyenlerle birlikte oda müziği konserleri ve solo konserler vermiştir.

2014 yılında Bulgaristan'da gerçekleşen Genç Virtüözler Yarışması'nda ikincilik ödülü kazandı. 2018 yılında gerçekleşen Yamaha Music Foundation of Europe yarışmasında birincilik ödülü kazandı.

2018 ve 2019 yıllarında Cem Mansur yönetimindeki Türkiye Ulusal Gençlik Filarmoni Orkestrası'nda birinci klarinet, bas klarinet ve piccolo klarinet pozisyonlarında çalarak, avrupanın çeşitli ülkelerinde verilen konserlerde yer almıştır.

2021 yılının Ağustos ayında piyanist ve orkestra şefi olan Can Okan'ın da müzik ve felsefe alanında seminerler verdiği Nesin Köyündeki çeşitli seminerlere katılmıştır.

Aralarında Borusan Filarmoni Orkestrası, CRR Senfoni Orkestrası ve Gedik Filarmoni Orkestrası da bulunan çeşitli özel orkestraların konserlerinde yer almıştır.

Ocak 2023 tarihinden itibaren İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nde klarnet sanatçısı olarak çalışmaya devam etmektedir.